

Žurnálek z Podještědí

Občasník dětí z Jablonného

č. 10

Vydala Městská knihovna Jablonné v Podještědí. Březen 2016.

www.knihovnajablonnev.p.webk.cz

Otíkovo okénko!

Milé děti a starší čtenáři!

Ozýváme se vám s dětskou redakční radou po třech měsících. Nastalo nám již jaro, právě jsme oslavili Velikonoce a dokončili jsme jarní Žurnálek.

Tentokrát na něm spolupracovalo více dětí. To proto, že jsme potřebovali Žurnálek rychle dodělat, a tak jsme se rozhodli, že budeme v knihovně zase spát a nové číslo našeho časopisu dotvoříme v noci ☺. Na spaní přišly 4 další spáčky, které ještě Žurnálek nedělaly. A nemyslete si, nebylo to spaní v knihovně plné her, kvízů, čtení a hádanek, jak jste zvyklí. Děvčata musela opravdu „makat“ a dokud nedodělaly Žurnálek, nemohla jít spát ☺. To je ale vtip ☺.

Jak se jim jarní číslo časopisu podařilo, můžete posoudit sami.

Přeji vám krásné jaro!

Váš Otík

Obsah:

- Str. 2 Otíkovo okénko. Obsah.
- Str. 3 Vtípky. Hádaneky. Tajenka.
- Str. 4 Masopust.
- Str. 5 Lyžařský tábor a továrna na hračky. Jazykolamy a češtihrátky.
- Str. 6 Křížem krážem po Jablonném.
- Str. 7 Zajímavosti z Časostroje. Popletená slova.
- Str. 8 Velikonoce u nás. Velikonoce v Anglii. Velikonoční koledy, které neznáte.
- Str. 9 Mandaly.
- Str. 10 Živočichopis: Ježek bělobřichý. Ondatra.
- Str. 11 Jak je to s králem?
- Str. 12 Třídní soutěž. Nezapomeňte. Závěrem.

Vtipky

Pepíček jede na kole a křičí: „Mami, já jedu bez rukou“.
Za chvíli křičí: „Mami, já jedu běž žubů“.

Jak si blondýnka zlomila nohu při hrabání listí? SPADLA ZE STROMU ☺.

Rodiče chtějí jít večer na večeři, mají ale doma malého Pepíčka, tak mu pustí pohádku na gramofonu. Když se vrací domů, tak se ještě svítí. Pomalu otevřou dveře a vidí, jak Pepíček bouchá hlavou do zdi a křičí „já chci, já chci“. Pepíčkův táta vezme sluchátka a tam zní: „Chcete slyšet pohádku ... chrrrr... chcete slyšet pohádku ... chrrrrr ...“.

„Paní lékárnice, máte nějaké prášky proti bolesti?“, ptá se Pepíček. „A co tě chlapečku bolí?“, podiví se paní lékárnice. Pepíček na to: „Zatím nic, ale rodiče si právě prohlížejí mé vysvědčení“.

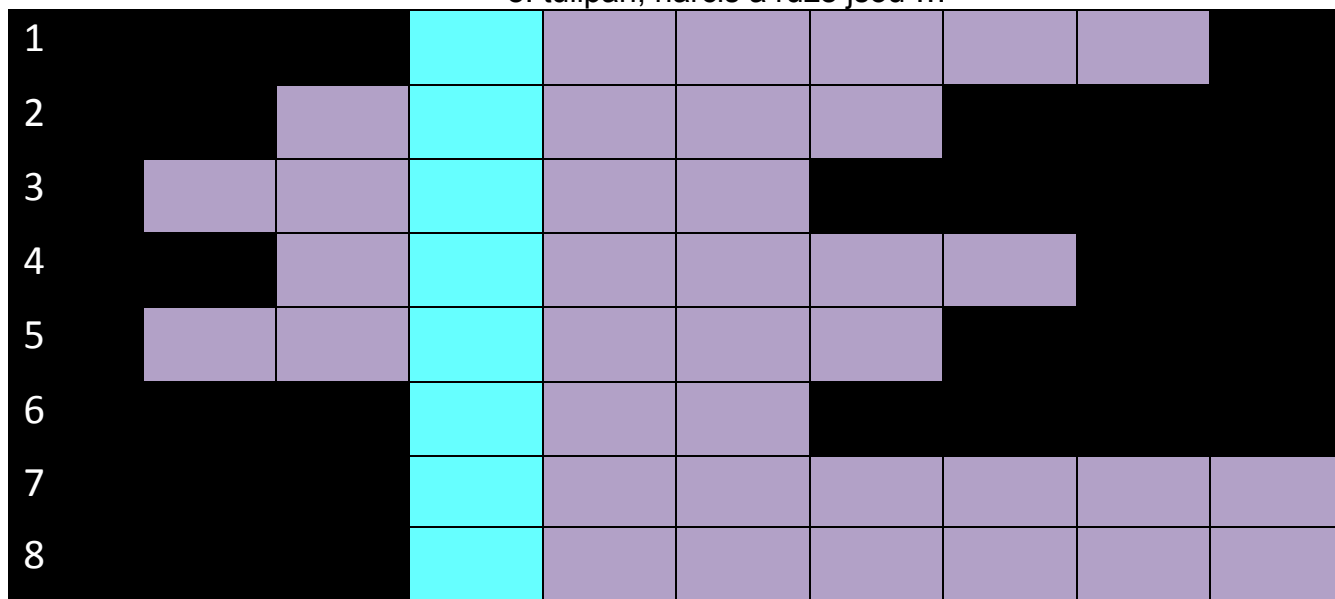
Drv

HÁDANKY

Šli dva, šli tři, kolik jich šlo?
Co přijde do kýblu vody, aby byl lehčí?

TAJENKA

1. zvíře s dlouhým krkem
2. čím mluvíme
3. muž s papouškem na rameni a dřevěnou nohou
4. co se lepí na dopis
5. když se vás někdo ptá, je to...
6. král zvířat
7. motýl z pohádky Maková panenka
8. tulipán, narcis a růže jsou ...

Adélky Ryšavá a Schiffnerová, 5.B

MASOPUST

My slavíme masopust každý rok na Hvozdu, ukážu vám pár fotografií.

A víte vy, co je to vlastně Masopust? Je to velmi stará tradice. Masopust se slaví před Popelčíní středou, po které začíná 40-ti denní půst, který končí o Velikonocích. Masopust je poslední den, kdy se můžete bavit, hodovat nebo tancovat. Karneval je italský název pro masopust. Carne vale znamená „maso pryč“ podobně jako „maso půst“.

Foto: před sjezdem z Hvozdu na saních, můj bratr tygr, Marfuška a Nšoči a Zajíček Elulu.

Sára Spalová, 4.A

LYŽAŘSKÝ TÁBOR A TOVÁRNA NA HRAČKY

Dnes vám povím něco o lyžařském táboře v Rejdicích a o továrně na hračky v Albrechticích.

Na lyžák jsem jela o jarních prázdninách. Přijeli jsme do chalupy a šli jsme si vybalit.

Druhý den jsme lyžovali, spadla jsem jako první na začátku ☺, ale potom už ne. Byli jsme také v továrně na hračky v Albrechticích. Vyrábějí tam dřevěné hračky, také i krtečka. Mohli jsme si vyrobit svoji vlastní hračku (části jsme slepovali k sobě lepidlem). Bylo to pěkné zpestření lyžáku. Předposlední den jsme měli tradičně večer diskotéku. Byl to fakt super tábor plný lyžování, které mě baví ☺.

A teď něco málo o továrně na hračky v Albrechticích.

První hračky se začaly prodávat už v roce 1895. V roce 1920 firma začala vyvážet hračky do mnoha zemí všech světadílů, včetně Afriky. Od r. 2011 můžete navštívit Muzeum výroby hraček a Kreativní dílny, kde si **hlavně děti mohou vyrobit vlastní hračku.**

Slavné výrobky: jojo, domino, počítadla, magnetická divadla, soubory her a jiné.

Klárka Marčková, 5.A

JAZYKOLAMY a ČEŠTIHRÁTKY

Z knížky „Kde bloudí vel-bloudí?“ od Iva Štuky jsme vybrali básničku – jazykolam.

Drb z Brd

Prchl plch,

zvlhl smrk.

Vlk mrkl,

zmlkl.

A teď vy a třikrát za sebou ☺.

A další jazykolamy od nás:

Na klavír hrála Klára Králová.

Jelen letěl jetelem, jetelem letěl jelen.

Bylo-li by libo ryby?

Kolik slov se ti podaří udělat ze slova

Nesmíš přidat písmenka, ani háčky, ani čárky.

Tři slova od nás: maso, pas, pusa.

A teď vy:

Dostala jsem nápad. Budu psát o památkách, které v Jablonném máme. Jsou krásné a hodně staré. Jak je možné, že tu stojí dodnes, když ti, co je stavěli, neměli proti nám žádnou techniku? Byli to machři!

Křížem krážem po Jablonném

Evangelický kostel na České Vsi

Na ten krásný kostelíček koukám každý den z okna a chodím okolo něho do školy.

Můj děda je v něm křtěný. **VÍTE, ŽE byl postaven během jednoho roku (1901-1902)?** To byl fofr!!!

Kostelíček jeden čas sloužil i jako sklad. Když byl můj děda malý, tak se do kostelů už tolik nechodilo, protože to bylo zakázané. Kostely díky tomu začaly chátrat, chátrat, chátrat! 😞

A tak jsem ráda, že ty naše v Jablonném stojí dodnes 😊😊😊.

Pivovarská věž (vyhlídková)

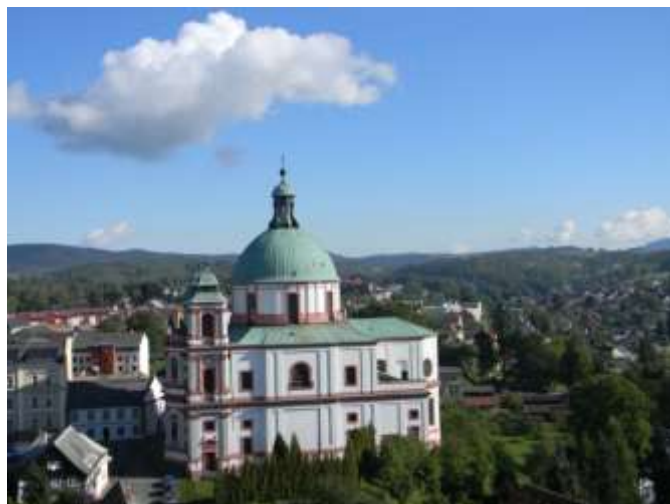
Nejdříve to byl kostel, který se jmenoval **Kostel Narození Panny Marie**. Ten vyhořel a začal chátrat, potom někoho napadlo, že by se dal z něho udělat **pivovar**. Taky se jeden čas používal jako **škola**. Nakonec z něj udělali **vyhlídkovou věž**. Když opravovali střechu pivovaru, tak opravili i věž.

A díky tomu máme vyhlídkovou věž. Z té můžeme vidět Jablonné a jeho okolí, ale hlavně také čápy, kterým vidíte až do „obýváku“! A co vy, chodíte na vyhlídkovou věž?

Jestli ne, tak si tam zajděte, je to jenom čtyřicet metrů nahoru a 176 schodů. **Brnkačka** 😊😊😊!

Áda Ryšavá. 5.B

P. S.: Z věže jsou nádherné výhledy. Snad se čápi vrátí letos na tento komín. Už dva roky hnízdili jinde.

Nejstarší laky na nehty

Asi si myslíte, že laky na nehty jsou trendem posledních let. Ale nenechte se mýlit. Nehty si malovaly Číňanky -to se podrž- už před **5 tisíci lety!** Jejich lak se skládal ze včelího vosku, pryskyřice, bílku, želatiny a přírodního barviva. A zatímco dnešní laky jsou za několik vteřin suché, Číňanky musely čekat několik hodin. Důležitá byla barva nehtu, která prozrazovala původ ženy. Tak třeba urozené dámy nosily zlatou a stříbrnou, chudé nosily světle růžovou.

Nejstarší člověk

Její věk je ověřený, byla to Francouzka Jeanne Calmentová. Dožila se neuvěřitelných **122 let** (1875-1997)!!! Její recept na dlouhý život? Cyklistka, olivový olej, víno a čokoláda.
(z Časostroje 1-2/2016) Klárka Marčková, 5.A

Tee - Pee

Víte že: název tee-pee pochází z lakotštiny a původní význam je obydlí? Tee-pee je vlastně stan ušitý z bizoních kůží. Uprostřed je ohniště. Kouř od ohně odchází ze špičky stanu. V tee-pee nežil celý kmen, ale jen pár lidí. Proto taky bylo těch tee-pee hodně. Tee-pee jsou i na táborech, kde se v nich spí.

(z Časostroje 10/2015)

Adéla Schiffnerova,
5.B

POPLETENÁ SLOVA

Mrkev je králem zvířat.

Babička má dědečka a strejda má ředkvičku.

Les štěkal na kolemjdoucí.

Básnička se recituje a hadička se zpívá.

Vločka mňauká.

Adélka Schiffnerová, 5.B

Mám tašku minerálky.

Dědeček a cestička jdou po babičce.

Na mráčku visel kabát.

Kája a Sára na spaní v knihovně.

VELIKONOCE U NÁS

Sváteční kalendář

Květná neděle - je to 6. a zároveň poslední neděle před Velikonocemi. Její jméno pochází od květů, jimiž bývají kostely vyzdobeny. Světily se větvičky s kočičkami.

Modré pondělí – radost pro žáky a studenty - začínaly prázdniny! (Byly celý týden před Velikonocemi ☺).

Šedivé nebo žluté úterý – vymetaly se pavučiny

Sazometná (škaredá) středa – uklízelo se, vymetaly se saze z komína. Kdo se bude v tento den škaredit, bude se škaredit = mračit každou středu v roce.

Zelený čtvrtek - jedlo se hodně zelené zeleniny, např. špenát nebo zelí.

Velký pátek - občas se nazývá jako tichý (připomínka Ježíšova utrpení). V kostelích jsou prázdné oltáře a zhasnuté svíčky.

Bílá sobota - den bdění u Kristova hrobu, nekoná se žádná mše. Název pochází asi od bílé barvy, jako barvy roucha těch, kteří byli pokřtěni.

Neděle - Boží hod Velikonoční - všude se hoduje a najíst by se prý mělo dát i náhodným kolemjdoucím (aspoň tedy podle tradice).

Velikonoční pondělí - to všichni dobře známe, protože se chodí koledovat! Je veselé a radostné a kromě pomlázky bylo například zvykem jít si pro nevěstu.

Křesťanské symboly velikonoce

Beránek - byl symbolem pro oběti a nevinnost, mírnost a poslušnost.

Kočičky - požehnané kočičky si lidé odnášeli z kostela domů. Věřili v jejich moc tolik, že posvěcené kočičky jedli jako lék proti nemocem. Pro ochranu před bouřkou se zastrkávaly za kříže a svaté obrázky.

Pohanské zvyky (zvyky lidí, kteří nevěřili v Boha)

Zajíc - středověcí malíři ho malovali vedle Panny Marie jako symbol čistoty, a protože lidé věřili, že nikdy nespí, viděli ho taky jako symbol věčného života. Dětem nosí zajíček vajíčka min. od 17. století, kdy byl tenhle zvyk popsán v Německu.

Pomlázka - když dostane dívka pomlázkou, má prý "omládnout". Nešlehali se jen lidé, ale i dobytek a pole připravená k zahájení jarních prací.

Kraslice (malovaná vajíčka) – červené značilo krev, žluté slunce...

VELIKONOCE V ANGLII

Hello everyone!

Už jste někdy slyšeli o slavení Velikonoc v Anglii? Je dost rozdílné od české tradice. **Tak zaprvé, prázdniny nejsou jenom tři dny, ale čtrnáct dní!** Což je velký rozdíl pro každého školáka ☺.

Všechny anglické děti se těší na vajíčka. Ale pozor, těší se na vajíčka z čokolády! Žádná uvařená a zdobená vajíčka v anglické tradici nenajdete. Jde o „mega“ **čokoládová vajíčka** (prázdná), nebo spíš vejce ☺. Děti jsou obdarovávány svými rodiči, přáteli, ve škole i v kostele. Tak si asi umíte představit jak velká sbírka se jim „sejde“.

Dalším zvykem jsou tzv. „**Hot cross buns**“, což jsou takové malé mazanečky s rozinkami a vůní po skořici, hřebíčku a pomeranči. Zase jde o křesťanskou symboliku. Na každém je kříž, který zůstane bílý i po upečení. „Hot cross buns“ se nejvíce jedí na Velký Pátek, který je v Anglii pojmenován „Good Friday“.

Také byste mohli vědět, že v Anglii se **vůbec nekoleduje a pomlázku vůbec neznají**. Děti hledají čokoládová vajíčka na zahradě. Ty nejmenší věří, že jim je v zahradě schoval Velikonoční zajíček.

Příště vám napíšeme (třeba za rok v tomto období) o dalších velikonočních tradicích v Anglii.

Přejeme vám všem radostné Velikonoce!

Shalom E. a Miriam A. Raichovy

Velikonoční koledy, které neznáte!

**Panimámo zlatičká, darujte nám vajíčka,
nedáte-li vajíčka, uteče vám slepička
do horního rybníčka
a z rybníčka do louže
kdo jí odtud pomůže?**

**Koleda, koleda proutek z vrby,
mlsný jazýček mě svrbí.
Koleda, koleda holoubek,
dejte něco na zoubek.**

**Ben, ben, ben
blechy ven
a vajíčka do košíčka
sem, sem, sem.**

**Vstávaj ráno Marijáno,
hned dostaneš našlaháno,
dávaj vajca,
vyplácaj sa.**

MANDALY

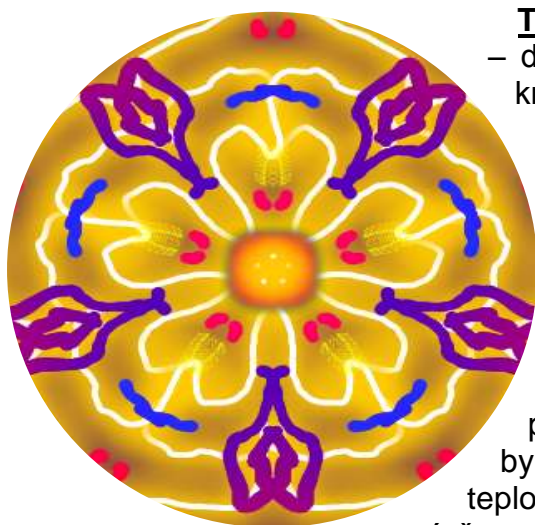
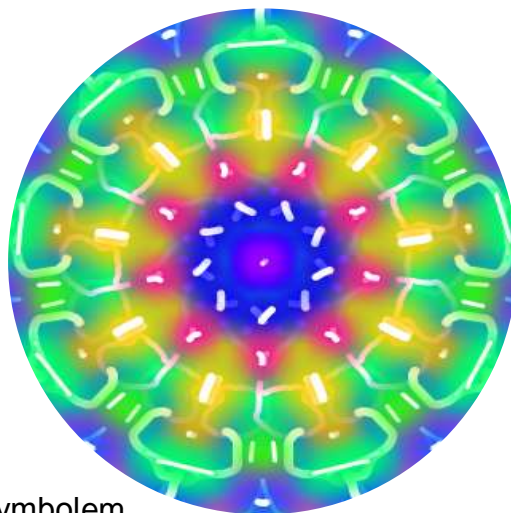
Připravila jsem vám „kratší“ povídání o mandalách ☺.

Co to vlastně mandala je...

Mandala znamená jakýsi kruh či oblouk. Jedná se o opakující se vzory, které jsou „připojeny“ ke středu kruhu. Každá mandala může mít spoustu kombinací barev a tvarů.

Ale teď se určitě ptáte, k čemu taková mandala je?

S mandalou se dá pracovat jakkoliv. Jelikož je symbolem rovnováhy a jednoty, může se s ní člověk uklidnit, získat energii, nebo dokonce zvýšit sebevědomí. Je mnoho způsobů, jak svou mandalu vytvoříte...

Tip 1.

- dejte do ní své pocity, nálady, atd. Nejlepší je si před kreslením sednout, zavřít oči a v klidu se zeptat: „Jak mi vlastně je?“ Barvy poté vybírejte, jak vám přijdou pod ruku ☺. Nemusí zrovna patřit mezi vaše oblíbené, ale nejlépe vyjádří vaši náladu.

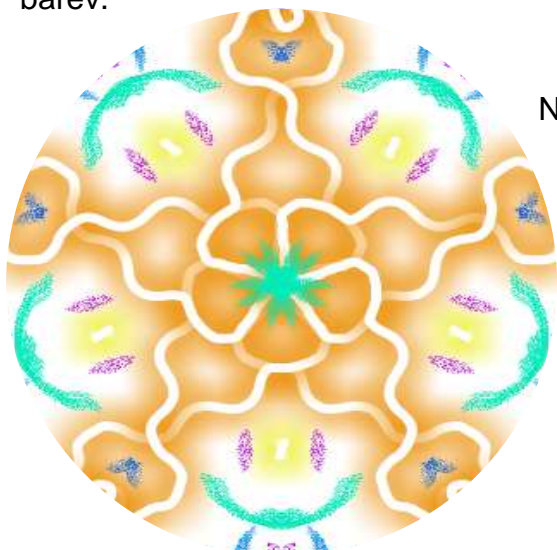
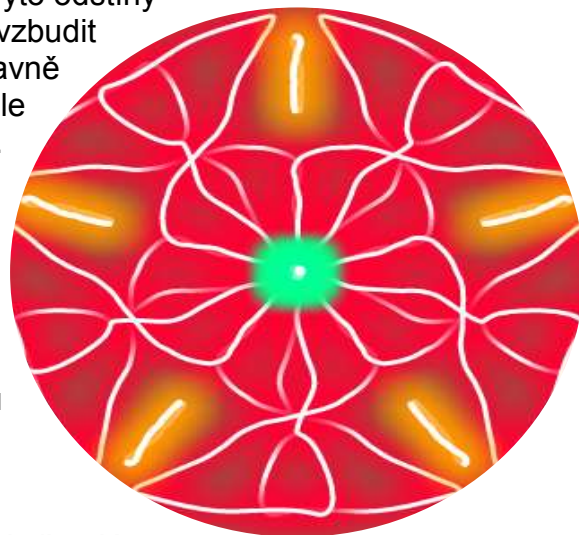
Tip 2.

- vložte do své mandaly to, co z ní chcete později získat. Třeba SÍLU! Pokud chcete sílu podpořit, pomůžou vám odstíny barev červené, oranžové, žluté popřípadě zelené. Tyto odstíny by ve vás měly vzbudit teplo, energii, no a hlavně zmíněnou SÍLU. Vy si ale

můžete zvolit spoustu dalších barev pro jiné pocity ☺. Pak už stačí si vystavit mandalu na dobře viditelné místo.

Tip 3.

- RELAXUJTE! Při tvorbě by se mělo co nejvíce relaxovat, uklidnit svou mysl. Klidně si pusťte klidnou hudbu a relaxujte s ní! Třeba vám pomůže i k výběru barev.

No a to by bylo asi vše. Já mám mandaly a jejich tvoření moc ráda a s tímhle článkem ještě víc! Sama jsem totiž nevěděla několik informací...

Takže pokud venku zrovna prší, nebo máte špatnou náladu, určitě si to vyzkoušejte. Tak zase příště AHOJ! ☺

Verča Vavroušková, 8.B.

Živočichopis: ježek bělobřichý (domácí)

Můj ježeček Bodlík

Můj ježeček se jmenuje Bodlík, ale říkáme mu Bóďa.

Strašně rád všude šmejdí, a jakmile najde něco nového, hned to musí ochutnat.

Bóďa není obyčejný ježek, kterého můžeme v České republice najít. Je to totiž ježek bělobřichý, původem z Afriky. Tudíž musí být v teple. Ideální je, aby měl své bydlení v místě, kde je nad 20 stupňů. Neměl by však být ani u kamen. Nezapomeňte, že ježek je hmyzožravec, takže by se mu mělo aspoň 2x za týden dát trošku hmyzu (červ, cvrček.), který však nesmí být chycen někde venku, musí být zakoupen v obchodě. Od venkovního hmyzu by totiž mohl dostat nějakého parazita. Já svému ježečkovi dávám každý večer jednu lžičku granulí pro kořata, asi tak

5-7 masíček z kapsičky pro kočky (v kapsičce je hodně masa!) a sem tam přihodím toho červíka. Pro zpestření stravy je dobré uvařené nekořeněné kuřecí maso, anebo třeba vajíčko natvrdo (po malých částech). Individuální je vstávání. Můj ježek vstává na osmou hodinu, někdy se také vzbudí ve 2 či 3 hodiny a asi jednu hodku běhá po pelíšku, prolézá prolézačkami a přesouvá mističky. Je veliká sranda ho pozorovat! Asi nejvhodnější bydlení je speciální box pro ježky. Ježci jsou velice náchylní na průvan, mohli by se nachladit, proto je klec nevhodná. Tento ježeček má měkčí bodliny než normální ježek, ale i

tak umí pořádně pobodat. Veliké plus u tohoto druhu ježka je, že nezimuje ani nemá žádné blechy (kde by je také chytil 😊).

Asi byste neřekli, ale i pichlavé zvířátko se může stát roztomilým domácím mazlíčkem 😊.

Simona Buštová, 7.B

Ondatra

Víte, že v Jablonném máme ondatřích rodinku?

Můžete je najít okolo Panenského potoka, pod bazilikou.

Hodní lidé jim tam v zimě chodili dokonce i krmit zeleninou 😊.

Kdo má rád hlodavce, tomu se budou líbit i ondatry. Když mají něco v pacičkách, tak jsou stejně roztomilé jako např. křeček, bílá myška nebo veverka.

To je dobře, že se ondatrám u nás líbí 😊.

Jak je to s králem?

Projekt Klubu dětských knihoven
na r. 2015-2016

k 700. výročí narození Karla IV.

Od ledna do března jsme tvořili v knihovně a tvořilo se i ve škole. Byla vyhlášena celostátní soutěž, do které se zapojila i naše knihovna. Téma „Jak je to s králem“ se dá uchopit z mnoha stran. Jaké krále známe? Třeba různé vladaře, nebo krále jako šachovou figurku, nebo lva, krále zvířat.

Malovalo se a psalo. Z textů a obrázků postupně vzniká dílo, které pošleme do soutěže. Tady Vám nabízíme pár obrázků a vtipné texty k pousmání i zamyšlení.

Karel IV. (od Terky Sedlmajerové, 8.B)

Karlštejn a jeho symboly (Tomáš Machálek, 8.B)

Co by řekl Karel IV. kdyby se ocitl v naší době?

Pro pána krále (Karla?)! Takhle jsem si to opravdu nepředstavoval!

Záchod, který splachuje?

Tady se nedá dýchat!

To snad není možné. Všichni umí číst a psát!

Co je to za hlučné smradlavé stroje se čtyřmi koly!

Za našich časů měli lidé k sobě větší úctu.

Škola! A kolik dětí do ní chodí!!!

Našim politikům na zasedání na Pražském hradě: „Jakto, že nemáte paruky!“

Co by nechal Karel IV. vyučovat na své univerzitě v současnosti:

- Psaní husím brkem.
- Jízdu na koni.
- Slušnému chování.
- Láskce k přírodě.

- Láskce k vlasti.
- Napravování přátelských vztahů a odnaučování ZLOzvyků.

Jakému vtipu by se Karel IV. zasmál?

Ptá se pan Vodička průvodce na hradě: „Kdy postavili tento hrad?“

„Ve 14.století“.

„A to ho museli postavit tak blízko dálnice?“

Hodina dějepisu.

Co se stalo 3.7.1348?

Byla založena Karlova univerzita.

A co se stalo v roce 1357? Slavilo se deváté výročí od založení Karlovy univerzity.

Královská koruna (od Lucie Žuchové, 8.B)

Třídní soutěž

Tento rok se všechno točí kolem 700. výročí od narození Karla IV.

Vytvořte se třídou společně originální královskou korunu a ozdobte ji. Můžete vyrábět z jakýchkoliv materiálů.

Nejoriginálnější korunu odměníme velkou bonboniérou pro celou třídu. Všechny koruny budou vystaveny v knihovně. Koruny dodejte nejpozději do **20. května**.

Nezapomeňte:

- do **14. dubna** odevzdávají: 1. stupeň výkresy na téma „chráněné rostliny na Tlustci“ a 2. stupeň fotografie na téma „Tlustec z různých stran“ do soutěže „Den Země 2016“
- do **29. dubna** odevzdávejte své výtvary do „Velké komiksové soutěže“
- do **29. dubna** odevzdávejte svá literární nebo výtvarná díla do soutěže „Můj oblíbený knižní hrdina (hrdinové)“
- do **30. května** sbíráte body za „cokoliv“ do celoroční soutěže „O knihovnický chechtáček“

Závěrem

Desáté číslo e-časopisu Žurnálek z Podještědí vyšlo dne: 31. března 2016.

Na časopise spolupracovaly: Terka Sedlmajerová, Adélka Ryšavá, Verča Vavroušková, Sára Spalová, Klárka Marčková, Shalom a Miriam Raichovy, Terka Francírková, Kája Ptáčková, Lucka a Hanka Kerhartovy a knihovnice Dana Zpěvácová.

www.knihovnajablonnevpodj.webk.cz

Výpůjční hodiny knihovny přes prázdniny:

Pondělí:	8.00 – 11.30	12.30 – 17.00
Úterý:	8.00 – 11.30	12.30 – 15.00
Středa:	8.00 – 11.30	12.30 – 17.00
Čtvrtek:	Zavřeno	12.30 – 15.30
Pátek:	Zavřeno	

Král Karel pojídá Krále hermelínů
(od Karla Procházky. 6.A)

Kontakt na redakční radu:

e-mail: knihovna@jvpmesto.cz
telefon: 487 829 972

